

GIDS VOOR PATIËNTEN

in behandeling met botuline toxine
type A voor spasticiteit* bij volwassen
patiënten na een beroerte

* Focale spasticiteit van de pols en de hand en/of van de enkel en de voet bij volwassen patiënten na een beroerte.

Over dit boekje

Dit boekje gaat over de behandeling van spiersamentrekkingen (spasmen) in de pols, hand, enkel en voet na een Cerebro Vasculair Accident (CVA) ofwel een beroerte. Artsen noemen dit 'spasticiteit'. Hoewel hier geen wondermiddel voor bestaat, kunnen sommige behandelingen een patiënt wel verlichting brengen. Die behandelingen maken de spieren minder stijf en gemakkelijker beweegbaar.

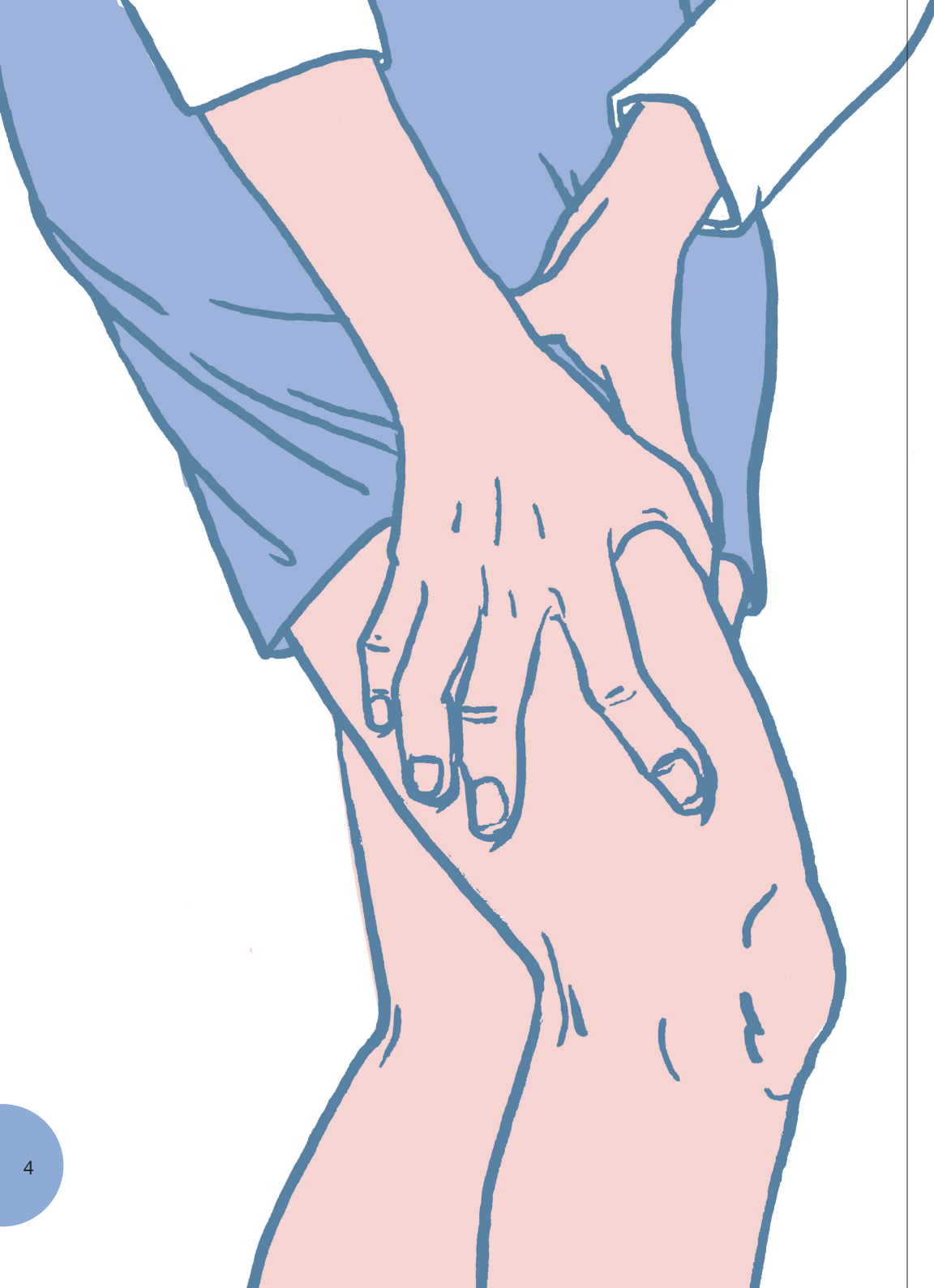
U krijgt dit boekje omdat uw arts denkt dat botulinetoxine type A een geschikte behandeling voor uw spasticiteit kan zijn (of voor die van iemand voor wie u zorgt). In dit boekje leest u hoe botulinetoxine type A mensen kan helpen bij hun aandoening. Ook leggen we uit hoe de behandeling werkt, wat u ervan mag verwachten, hoe de beste resultaten worden geboekt en waar u meer informatie kunt krijgen.

We hopen dat dit boekje uw vragen over de behandeling van spasticiteit beantwoordt. Raadpleeg uw arts over eventuele verdere stappen.

i

BELANGRIJK

Zoals alle medicijnen kan botulinetoxine type A bijwerkingen hebben. Lees daarom voor u met de behandeling begint de patiëntenbijsluiter bij het medicijn. Neem bij twijfel over de bijwerkingen contact op met uw arts of apotheker.

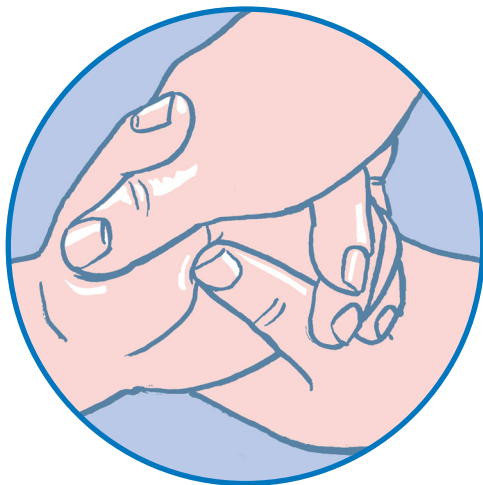
Hoe spasticiteit uw leven beïnvloedt

Wat is spasticiteit?

Veel mensen lijden aan aanhoudende of toenemende spierspanning of spierspasmen. Artsen noemen dit 'spasticiteit'. Dit betekent dat de spieren in uw polsen, handen, enkels of voeten erg stijf en zwak aanvoelen. Het is moeilijk ze naar behoren te bewegen en controle uit te oefenen bij de wat meer complexe bewegingen. Ook kan het zijn dat uw spieren bewegen en samentrekken zonder dat u het wilt. Dit gebeurt vaak als u een beroerte gehad hebt of als u een motorische afwijking hebt.

Mogelijke problemen

Spierspasmen kunnen het moeilijk voor u maken om uw vingers te openen, uw ellebogen te strekken, of uw knieën, enkels of polsen te bewegen. Daardoor hebt u bijvoorbeeld moeite om u aan te kleden of te wassen. Ook zitten, opstaan, naar het toilet gaan, in bed gaan liggen of gewoon van houding veranderen kan pijn doen.

Mogelijke gevolgen

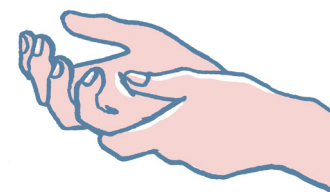
De extra krachtingspanningen die u continu voor dagelijkse handelingen moet verrichten, kunnen u depressief en moe maken. Daarnaast kan een spier die slecht werkt het gewricht aantasten en de manier waarop de ledematen bewegen. Na verloop van tijd kunnen de spieren en pezen ook korter worden dan normaal. Of beenderen groeien verkeerd en sommige gewrichten bewegen niet meer. Artsen noemen dit 'contracturen'.

De behandeling hiervan is niet eenvoudig. Het kan zelfs zijn dat een operatie nodig is die het probleem maar tot op zekere hoogte kan corrigeren. Daarom zijn artsen op zoek naar manieren om de spieren te ontspannen en zo operaties te voorkomen. Dat kan fysio- of ergotherapie zijn of spalken, maar ook een behandeling met botulinetoxine type A.

Wat is botulinetoxine type A en hoe helpt het u?

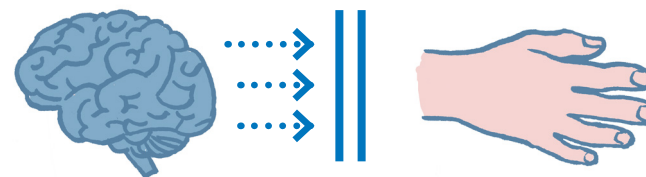
Hoe kan botulinetoxine type A helpen?

Botulinetoxine type A helpt u om uw spieren te ontspannen waardoor u gemakkelijker beweegt. Spieren die ongecontroleerd samentrekken, kalmeren na de behandeling met botulinetoxine type A.

Hoe werkt het?

Uw hersenen sturen signalen naar uw spieren. Als de hersenen te veel signalen sturen, werken de spieren simpelweg te hard. Hierdoor kunnen ze gespannen raken. Botulinetoxine type A blokkeert de signalen van de hersenen naar de spieren, zodat ze niet meer zo hard werken en beginnen te ontspannen.

Wat doet het precies?

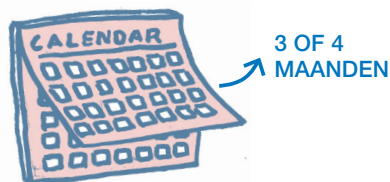
Botulinetoxine type A ontspant de spieren, het maakt ze niet sterker. Eigenlijk wordt het betreffende lichaamsdeel zelfs minder sterk, hoewel u er meer mee kunt doen.

Deze extra bewegingsvrijheid vergemakkelijkt uw leven. De behandeling kan u helpen bevingen en spasmen in het aangedane ledemaat te beheersen, wat betekent dat u meer zelf kunt doen. Ook de persoonlijke verzorging en hygiëne worden eenvoudiger.

Welke resultaten mag u verwachten?

Botulinetoxine type A is geen wondermiddel, de één heeft er meer baat bij dan de ander. Ook kan het middel helpen de resultaten uit andere onderdelen van het behandelingsplan te verbeteren. Het is goed te weten dat de resultaten van een behandeling niet gelijk zichtbaar zijn. Doorgaans merkt u een verbetering in de eerste twee weken na de injectie. Het effect is vier tot zes weken na de behandeling meestal het duidelijkst en voelt u gedurende drie tot vier maanden. Daarna neemt het effect weer af. Als u vindt dat de behandeling met botulinetoxine type A u helpt, kan uw arts voorstellen de behandeling te herhalen, zodat u er de grootst mogelijke baat bij heeft.

Hoe verloopt uw behandeling met botulinetoxine type A?

Voor de behandeling

Uw arts beoordeelt eerst uw medische conditie en zal u vragen welke problemen u hebt en wat uw verwachtingen van de behandeling zijn. Sommige aandoeningen reageren het best op een combinatie van verschillende behandelingen en botulinetoxine type A kan hier deel van uitmaken. Uw arts zal de mogelijkheden met u bespreken en u vertellen welke resultaten u kunt verwachten.

De werkelijke behandeling

Als u kiest voor de behandeling met botulinetoxine type A, krijgt u die normaal gesproken in het ziekenhuis. U krijgt botulinetoxine type A alleen via een injectie met een naald in uw spieren.

Om precies de juiste spieren te vinden om te injecteren, voelt de arts met zijn handen aan uw gewricht(en), of maakt hij gebruik van echografie (geluidsgolven) of een klein instrumentje dat de zenuwen stimuleert. Omdat u misschien stijfheid en spanning in meer dan één spier hebt, kunnen meerdere injecties per behandeling nodig zijn. Die injecties kunnen u tijdelijk een onbehaaglijk gevoel geven.

Wat gebeurt er na behandeling?

Mogelijke bijwerkingen

Voor een gedetailleerde lijst met bijwerkingen leest u de patiëntenbijsluiter in het doosje van het product. U kunt uw arts ook om deze bijsluiter vragen.

- Net zoals alle voorgeschreven medicijnen kan botulinetoxine type A bijwerkingen veroorzaken. Uw arts kan u de specifieke details vertellen.
- Meestal treden eventuele bijwerkingen slechts de eerste paar dagen na de injecties op. Hoewel ze gewoonlijk van voorbijgaande aard zijn, kunnen ze meerdere maanden of, in zeldzame gevallen, langer aanhouden.

i

Neem ONMIDDELLIJK contact op met uw arts en zoek medische hulp bij de volgende bijwerkingen:

- moeilijkheden met ademen, slikken of spreken;
- sterke allergische reactie (huiduitslag, zwelling, zwellen van gezicht/keel, piepende ademhaling, gevoel van flauwte en kortademigheid).

- Injecties met botulinetoxine type A kunnen tot pijn in de spieren en gewrichten leiden. Patiënten kunnen bijvoorbeeld last krijgen van verhoogde spierspanning (hypertonie), pijn in de ledematen, spierzwakte, gewrichtspijn, ontsteking van de gewrichten, zwelling van de ledematen of van stijfheid van de skeletspieren. Ook kan een injectie te veel verslapping van de spieren veroorzaken, wat tot vallen kan leiden.
- De injectie kan wat pijn of huiduitslag veroorzaken; mogelijk vormt zich een blauwe plek of onderhuidse bloeding die rode vlekken veroorzaakt op de toedieningsplaats. Ook kan er sprake zijn van bloeding of een brandend gevoel op de injectieplaats. Na een injectie met botulinetoxine type A kunnen patiënten koorts krijgen en symptomen die op griep lijken.
- Pijn door de prik en/of angst voor de injectienaald kan ook als resultaat hebben dat iemands bloeddruk zakt of dat iemand flauwvalt.

Krijgt u last van bijwerkingen, neem dan contact op met uw arts. Dit geldt ook voor mogelijke bijwerkingen die niet in de bijsluiter staan. U kunt bijwerkingen ook rechtstreeks melden via het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb (website: www.lareb.nl). Door bijwerkingen te melden, kunt u ons helpen meer informatie te verkrijgen over de veiligheid van dit geneesmiddel.

Hoe krijgt u de beste resultaten?

Omdat botulinetoxine type A de spieren helpt te ontspannen, bewegen ze gemakkelijker en strekken ze beter. En dat helpt bij fysiotherapie en andere delen van het behandelingsplan. U kunt uw behandelend arts vragen welke dagelijkse oefeningen u kunt doen en welke fysieke hulpmiddelen u bij die oefeningen kunt gebruiken.

De arts kan u ook voorstellen uw dagelijkse routine te veranderen, zodat u bepaalde spieren meer gebruikt. Om gewrichten en pezen in de juiste positie te krijgen, kan uw arts bijvoorbeeld bepaalde ledematen spalken of in een gipsverband plaatsen. Botulinetoxine type A kan deze handelingen gemakkelijker maken.

Alles bij elkaar geeft het gebruik van botulinetoxine type A samen met fysiotherapie en andere delen van het behandelingsplan u een grotere controle over uw bewegingen.

Meer weten?

Uw behandelend arts vertelt u graag meer over uw aandoening, de behandeling en botulinetoxine type A.

Ten slotte

We hopen dat u dit boekje nuttig vond. En we wensen u bovenal het beste met de behandeling van uw spasticiteit.

Patiëntenorganisaties

De volgende organisaties kunnen u ook nuttige informatie en steun geven.

Hersenstichting

www.hersenstichting.nl

Nederlandse hartstichting

www.hartstichting.nl

Dystonie Vereniging

www.dystonie.nl

Patiëntenvereniging Hersenletsel.nl

www.hersenletsel.nl

Thuisarts

www.thuisarts.nl

Colofon

Deze uitgave is met de grootste zorg samengesteld door Cross Media Nederland in opdracht van Allergan, onderdeel van AbbVie. Er kunnen echter geen rechten aan worden ontleend. Allergan, onderdeel van AbbVie, aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van onjuistheid of onvolledigheid (in de meest ruime zin des woord) van de informatie in deze uitgave. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Allergan, onderdeel van AbbVie.

Uitgeverij

Cross Media Nederland
Nieuwe Haven 133
3116 AC Schiedam
Tel. 010-742 10 20
www.crossmedianederland.com

Vormgeving

Marc Weikamp

Auteursrecht en aansprakelijkheid

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever, producent en auteurs verklaren dat deze uitgave op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld; evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie.

Dit boekje is samengesteld en uitgegeven door

